

WY MEITSJE THEATER OER ÚS TIID

TIJD

TIME

ZEIT

TID

время

تقول

PIER21 2021-2024

pier
21

‘MYN TAAL IS FOAR MY
DE FERBINING MEI MYN
MIENSKIP, MYN KULTUER,
MYN FAMYLJE. IT IS
MYN FERBINING MEI
MYN FOARÂLDEN. IT IS AS IN
ÛNSICHTBERE TRIE FAN MYN
HERT IT FERLINE YN NEI DE
TAKOMST TA. IK DRAACH IT
OERAL MEI MY MEI.’

INHOUDSOPGAVE

1.	Wat hieraan vooraf ging	4-5
2.	De methode Lelieveld	6-9
3.	Pier21 in 5 categorieën	10-21
4.	Plannen 2021-2024	22-25
5.	Profilering	26-29
6.	Publieksbereik en marketing	30-31
7.	Monitoring	33
8.	Het Pier21 team	34-35

Doe en no,
dêr tusken
leit de tiid

1. WAT HIERAAN VOORAF GING

2012: de jonge theatertechicus David Lelieveld (dan 31 jaar) ziet, vanwege bezuinigingen, zijn contract bij Tryater niet verlengd. Hij besluit samen met Theo Smedes, Romke Toering en Freark Smink zelf een voorstelling te gaan maken: 'De Emigrant' (2013). Daarvoor wordt een stichting opgericht. Die krijgt de naam Pier21, vernoemd naar de pier in Halifax, Canada, waar emigranten uit Holland voet aan wal zetten. 'De Emigrant' wordt een groot succes. De voorstelling speelt twee seizoenen voor uitverkochte dorpshuizen en theaters en gaat op tournee in Canada.

De meer dan 20.000 bezoekers zijn een opmerkelijk hoog bezoekersaantal voor een toneelvoorstelling, zelfs in vergelijking met voorstellingen van de grote landelijk gesubsidieerde theatergezelschappen in Nederland. Dit succes smaakt uiteraard naar meer. Nu acht jaar later is Pier21 niet meer weg te denken uit het culturele aanbod in Fryslân. Er is grote belangstelling voor de initiatieven van David: bijzondere voorstellingen over actuele thema's. 11 succesvolle voorstellingen en projecten volgden op 'De Emigrant'. Inmiddels heeft hij een groep professionals - jong en oud en van binnen en buiten Fryslân - om zich heen verzameld, die met hem Pier21 verder ontwikkelen.

MEER DAN 20.000 BEZOEKERS
NAAR DE EMIGRANT
IN FRYSLÂN EN CANADA

Jaar	Voorstelling	Thematiek	Hoofdrol	Bezoekers
2013	De Emigrant	Emigratie, Friesland	Freark Smink	20.000
2014	Jameimy	Het leven van drie generaties in Fryslân	Freark Smink en Klaasje Postma	15.000
2015	Feteranen	Denken aan oorlogen en blijven herdenken	Freak Smink en Joop Wittermans	15.000
2016	Life is beautifull	Hoe overleef je een Holocaust	Klaasje Postma en Paulie Yap	11.000
2016	DOEK!	Lief en leed van een moderne relatie	Tamara Schoppert en Hilbert Dijkstra	4000
2016/2017	Tracks	Kennismaken met de wonderlijke wereld van de trekvogel	Theunis Piersma en Sytse Pruiksmas	3000
2017/2018	Koning van het Grasland	Hoe speelt een (MKZ) crisis door in een bedrijfsvoerin en relatie	Helmert Woudenberg, Trudi Klever, Joop Wittermans, Marcel Faber	18000
2017	Ontwakend landschap	De urgentie van de biodiversiteit	Verschillende muzikanten, dichters en vertellers	300 deelnemers
2018/2019	Verhalenavond	Het begint allemaal met een verhaal	500 verschillende deelnemers	40.000
2018/2019	Kanoet	Ontmoeting voor kinderen met een bijzondere vogel	Theo Smedes	10.500
2019	It wie op in simmerjun	Het dilemma van een voltooid leven	Joke Tjalsma en Jan Arendz	12.000

“VERHALEN VERBINDEN MENSEN”

2. DE METHODE LELIEVELD

Pier21 en David Lelieveld zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De plannen voor de periode 2021-2024 zijn een verdere uitwerking van zijn aanpak, die we hier de ‘methode Lelieveld’ noemen. David Lelieveld heeft zich ontwikkeld tot een inspirerende en ondernemende theaterproducent. Hij weet thematiek, publiek, schrijvers, acteurs en ondernemers in Fryslân met elkaar te verbinden.

Dat lukt zo goed, omdat hij thema's aandraagt die veel mensen bezighouden, zoals de teloorgang van de biodiversiteit, de problematiek van een voltooid leven en dilemma's van onze boeren. En eigenlijk is het niet zo dat hij die thema's aandraagt. De aanleiding is niet de persoonlijke obsessie van een kunstenaar voor een thema, maar het oprechte oog en oor voor de inwoners van Fryslân.

Vaak spreekt hij in zijn privé- of werkomgeving mensen, die hem, op een ontwapenende manier hun worsteling met de tegenwoordige tijd, hun hang naar het verleden of hun liefde voor Fryslân als geboortegrond of achtertuin toevertrouwen. En dat verhaal wordt de aanleiding of het begin van een zoektocht, naar de omstandigheden waaronder de verhalenverteller soms een drastische of dramatische keuze heeft moeten maken. Een keuze, mede gevoed door de publieke opinie, de politiek, de media, de consument, de huisarts of de kritische zoon... Maken wij allemaal niet keuzes, waarbij we ons hierdoor laten leiden en zijn dat dan altijd de goede keuzes?

Vele boeren hebben naar aanleiding van 'De Emigrant' met David en Freark gesproken over de complexe situatie waarin zij verkeren. Druk van de consumenten, klimaatverandering, regelgeving, enzovoort. Dat leidde tot een voorstelling die letterlijk op het erf van de boer werd gespeeld: **'Koning van het Grasland' (2017)** over de biodiversiteit van ons bodemlandschap. En talloze gesprekken inspireerden Freark om zijn eigen familiegeschiedenis waarin veel boeren in voorkomen, als uitgangspunt te nemen voor de voorstelling **'Wat Soesto!' (2020)**.

Elke voorstelling leidt tot nieuwe verhalen. David spreekt in de beschutting van een schemerige toneelzaal met zijn publiek en hoort bijvoorbeeld hoe ingewikkeld het is wanneer een geliefde ten prooi is gevallen aan dementie en niet meer naar een voorstelling kan komen. In 'It wie op in Simmerjûn', een productie van Pier21 uit 2019, gaat het om deze strijd. En ja, het gaat over een voltooid leven en de zorg

daaromheen, en de dood... Maar het is een werkelijkheid die Pier21 integer en uitdagend tegelijk wil vertellen. Want het blijkt dat wij onze emoties daarover met elkaar willen delen.

Het zijn niet unieke verhalen, maar het zijn wel de te vaak verzwegen verhalen, die zo verteld worden. Het zijn deze menselijke, herkenbare verhalen waarmee Pier21 een groot en sociaal breed publiek aanspreekt. Deze groep wordt nu niet op deze manier bediend door bestaande theaterinstellingen en spelerscollectieven in Fryslân.

David gaat op zoek naar de juiste theatern makers om het thema of het verhaal te vertalen naar een voorstelling. Dit is een cruciale fase in het proces, want niet elk verhaal blijkt zich te lenen voor een interessante voorstelling. En niet alle makers zijn in staat een thema om te zetten naar interessant theater. Pier21 heeft zich de afgelopen jaren in deze fase weten te onderscheiden.

De makers van Pier21 zijn zich bewust van de rol die een kunstenaar vervult in de samenleving: kunst stelt vragen en toont dilemma's. Kunst heeft geen mening en bedrijft geen propaganda. Het stellen van de juiste vragen en het tonen van de belangrijkste dilemma's daar gaat het om. Zo zijn de voorstellingen van Pier21 allereerst een kunstuiting en kunnen ze als zodanig fungeren als een verfrissende en verhelderende en soms confronterende bijdrage aan het gesprek over thema's die spelen in onze samenleving.

In 'It wie op in Simmerjûn' wil een ouder echtpaar gezamenlijk uit het leven stappen. Als na veel verwikkelingen het publiek daar alle begrip voor heeft, blijkt vlak voor het einde van de voorstelling, dat het in de praktijk nog niet zo makkelijk is om gezamenlijk een einde aan het leven te maken. Eén van de twee blijft namelijk in leven. Met dat dilemma sturen de makers het publiek naar huis.

Een boer van de oude stempel en streng gelovig in 'Koning van het Grasland' moet niets hebben van zijn zoon die de weidevogels wil beschermen. Tot dat hij in de bijbel leest over zijn taak als rentmeester van al het leven.

David Lattveld op het regterhoofd: hij heeft De Meester. [Foto: wijk / getty](#)

Verzamelaar van verhalen

David Lelieveld produceert al vijf jaar voorstellingen voor Pier21. Deze zomer toert *Koning van het grasland*, zijn coproductie met Tooneelgroep Jan Vos, door de drie noordelijke provincies.

[illegible]

Many in-world Lafford – big tent
and growing network were big sign
production has version. The be-
hind all connects and under new

een ervaring van Eliza, Kleren van
Tweestrooming, Jan Van, zal de konster:
de vier maanden omgeven omgeving
haar worden geboden voor twintig
dagen in Trindland, dan later in Gro-
ningen en ook hier naar in Zwitser-
land. Hoewel wordt de keer in april
welke met een heel hoge die uit van
Nederland. Daarnaast is het denk ook
de schiedschiedstelling. Eenoor re-
met de productie (Trindland) land-
stapen van bijzondere leermening
van theateromstandigheden dat zich
op lokale afgesloten. Theaterbezo-
kers krijgen, na afloop in het jaar

In dat is er nog de Overname van de Staat, van het gezamenlijke Theoretische Platform en de algemene theoretische Praktijk die het politiek en maatschappelijk maatschappelijk gezins leven vormt. Kinderen en de natuur. Prognose en Platform, die het verband van het politiek en maatschappelijk gezins leven vormt. Het gezinsleven is een verband van het politiek en maatschappelijk gezins leven vormt. Het gezinsleven is een verband van het politiek en maatschappelijk gezins leven vormt.

Eigenlijk was zijn ontslag bij Tryater, waar hij als technicus werkte, een zegen

Running met het gespecialiseerde gezin, in samenwerking met twee Professionals in Tijdschrift Ruimte als Tijdschrijving van Vm, Na een aanvullende interview met de leider van het idee hoe nu de vraag bij het eerst aan uitwerking wordt aan de organisatie. Hij is een interviewant, iemand die hij benoemt dat er vervolgens is een vraag aan een afstudeerend voor nu is er een voor praktische zaken zoals de werkwijze van de organisatie.

gals zu hassen. Ich ha-
be mich mit dir ver-
einigt, weil du dich
nicht mit mir ver-
einigen kannst. Ich
habe dich nicht ge-
hört, weil du nicht
mit mir sprechen
kannst. Ich habe dich
nicht geliebt, weil du
nicht mit mir leben
kannst. Ich habe dich
nicht verstanden, weil
du nicht mit mir
denken kannst. Ich
habe dich nicht ge-
lobt, weil du nicht mit
mir leben kannst. Ich
habe dich nicht ge-
hört, weil du nicht mit
mir sprechen kannst.
Ich habe dich nicht ge-
lobt, weil du nicht mit
mir leben kannst. Ich
habe dich nicht ge-
hört, weil du nicht mit
mir sprechen kannst.

KOLLAUM

KAREN BIES – H
oer syn soan yn no
Sykje dochts in baan
wolris tsjin —

NÜMER 1

OPENY

100

Lielieveld is er van doordrongen, dat om een project te laten slagen de hoogste eisen aan de artistieke inhoud moeten worden gesteld. Pier21 streeft ernaar verschillende generaties van theatermakers bij elkaar te brengen. Pier21 daagt acteurs met groot vakmanschap uit voorstellingen te maken waar zij zich bij betrokken voelen. Dit is de grootste factor die een voorstelling doet slagen, het is echter pas echt een succes als er overal in de provincie enthousiast over wordt gesproken o.a. op de spreekwoordelijke verjaardagen.

Om de artistieke kwaliteit te waarborgen kent Pier21 een Artistieke Raad (AR). Deze is door schrijver Bouke Oldenhof en regisseur Jos Thie opgericht voor Pier21. David had al met Jos Thie als regisseur en Bouke Oldenhof als schrijver samengewerkt voor de voorstelling **'Feteranen'**. Voor de uitbouw en verdere ontwikkeling is met de komst van Karin Netten (artistiek directeur productiehuis voor muziektheater KASKO, voorheen Kameroperahuis Zwolle) in de artistieke raad een volgende stap gezet. Zij zet - inmiddels als ervaren artistiek leider van dezelfde generatie als David - de nieuwe lijnen uit naar de toekomst. De raad waarborgt de artistieke kwaliteit door gevraagd en ongevraagd te adviseren over de ontwikkeling van producties van Pier21. Bouke, Jos en Karin hebben alle drie aangegeven hun rol binnen de AR graag te willen blijven vervullen bij de plannen voor de komende jaren. Om zo de kwaliteit van de teksten, de casting en de samenstelling van de artistieke teams te versterken. De AR wordt nog uitgebreid met een jonge maker om zodoende nog meer pluriforme kennis en ervaring te verkrijgen, vanuit een brede achtergrond (leeftijd, ervaring, disciplines). Dan is de ontmoeting en samenwerking van twee generaties makers met dezelfde passie voor het ontwikkelen van maatschappelijk betrokken theaterprojecten in Fryslân in het hart van de organisatie waarborgd. Dat helpt de kwaliteit van alle projecten te continueren en stimuleert de ontwikkeling van nieuwe projecten.

Pier21 kan in de volgende periode bogen op het artistieke netwerk dat de afgelopen jaren is opgebouwd met o.a. de makers en spelers van toneelgroep Jan Vos – Tjeerd Bisschoff, Jeroen van den Berg, Helmer Woudenberg, Trudi Klever, de wetenschapper Theunis Piersma, de componist/musicus Sytze Puijsma, historicus Geert Mak, de jonge maakster Janneke de Haan e.a. Ook actief voor Pier21 zijn: Klaasje Postma, Freark Smink, Joke Tjalsma, Janneke de Haan, Garage TDI, Sjoek-Marije Wallendal, Marijke Schermer, Paul R. Kooij, Vasilios Zavrakis,

Theun Plantinga, Eelco Venema, Dette Glashouwer,
Jan Arendz, Joop Wittermans, Chiran Holwijn,
Maarten van Hinten e.a.

David Lelieveld toont ondernemerschap. Hij daagt speellocaties uit om mee te gaan in dit ondernemerschap. Van de benodigde middelen voor reizende en locatievoorstellingen, wordt gemiddeld 50% gegenereerd uit publieksinkomsten. David beschikt over een actief netwerk van speelplekken. Voor de diverse speelplekken betekent dat dat ze de aandacht krijgen die nodig is, om een voorstelling van Pier21 tot een succes te maken (lees: om de zaal vol te krijgen). Dat betekent samenwerken met vrijwilligers bij de dorpshuizen en met de programmeurs van de theaters. Daar vindt ook het gesprek plaats over hoe een bepaalde voorstelling het beste tot zijn recht kan komen. Met de locatiesbeheerders worden afspraken gemaakt over garanties en partages, berekend over verwacht en daadwerkelijk bezoekersaantal. Speelplekken delen zo mee in het risico maar ook in de opbrengsten.

David ondersteunt hierin ook door het aanbieden van promotie- en advertentiemateriaal en verzorgt redactionele stukken, alle ter verspreiding binnen de netwerken van de speellocaties, die daarmee desgewenst rechtstreeks het potentiële publiek kunnen benaderen.

Een aantal medewerkers zijn dusdanig betrokken dat zij, in de ontwikkelfase van een productie, bereid zijn een eigen bijdrage in de vorm van kennis, kunde en ervaring in te brengen in dat proces. Met deze inbreng kunnen zij wezenlijk bijdragen aan de artistieke, inhoudelijke of organisatorische ontwikkeling van de productie. Zo wordt er een uitgangspositie gegenereerd voor het verkrijgen van financiële middelen voor realisatie. Het zet zo medewerkers op scherp en in hun kracht.

Freark Smink en Joop Wittermans in Feteranen

Jan Arendz en Joke Tjalsma in 'It wie op in Simmerjûn'

3. PIER21 IN 5 CATEGORIEËN

Nu, maart 2020, is Pier21 niet meer weg te denken uit het culturele veld in Fryslân en is Pier21 gedreven om, met het artistieke en ondernemende netwerk om zich heen, de komende jaren een programma te ontwikkelen, en daarmee zich ook als organisatie te ontwikkelen.

In de statutaire doelstelling van de stichting Pier21 staat: het realiseren van toegankelijke theaterprojecten in binnen- en buitenland die sociale en maatschappelijke thema's voor een breed publiek adresseren. In de praktijk gebeurt dit vooral in de vorm van podiumkunsten, hoofdzakelijk in de vorm van teksttoneel. Daarbinnen worden verschillende kunst disciplines, als muziek of film, ondersteunend daaraan, ingezet. Regelmatig worden voorstellingen op speciale locaties gespeeld.

De projecten die Pier21 de komende 4 jaar en daarna uitbrengt, kunnen onderverdeeld worden in 5 categorieën (evt. sommigen in reprise):

- a. **Voorstellingen in dorpshuizen en theaters**
- b. **Verhalenavond**
- c. **Educatieve voorstellingen voor het basisonderwijs**
- d. **Voorstellingen op locatie**
- e. **Evenementen op het raakvlak van kunst en samenleving en de samenleving**

A. VOORSTELLINGEN IN DORPSHUIZEN (EN THEATERS)

De dorpshuizen vormen het kloppend hart van Pier21. Daar ontmoet zij het grootste deel van haar publiek. Daar wordt over de voorstelling gesproken. En daar ontstaan in de gesprekken rondom de voorstellingen veel van de nieuwe plannen. Fryslân heeft een bijzonder fijnmazig netwerk van kleine podia (50), waar van oudsher Friestalige voorstellingen worden gespeeld door amateurs en (semi) professionals. Uniek voor Nederland. De podia zijn klein, de omstandigheden technisch niet optimaal, het publiek heeft eerder een MBO-achtergrond, dan de HBO+ -achtergrond van een schouwburgpubliek. De unieke karakteristieken van het Friese publiek zijn de basis voor het functioneren van Pier21. De kwaliteit van die voorstellingen wordt beloond met overvolle zalen en een grote betrokkenheid van het publiek. Pier21 neemt derhalve voorstellingen regelmatig in reprise. In de dorpshuizen is Pier21 geboren en daar zal ze altijd haar inspiratie vandaan halen en blijven spelen.

Voorbeeld: WAT SOESTO! – programmering 2020-2021

In oktober 2020 gaat de voorstelling 'Wat Soesto!' in première. Het toneelstuk vertelt het verhaal van een oudere boer die de balans van zijn eigen leven en de ontwikkeling van het agrarisch bedrijf in de afgelopen halve eeuw opmaakt. 'Wat Soesto!' ('Wat wou je nou!') is het kleinerend commentaar van de tirannieke vader op het handelen van het hoofdpersonage. 'Wat Soesto!' slaat ook op de onmogelijke economische situatie waarin de boer is geraakt. Freark Smink, hier schrijver en acteur, heeft drie jaar geschreven aan de theatertekst, geïnspireerd op zijn familie van boeren. Hij is hierbij ondersteund door Geert Mak. Het is een emotionele en hoogst actuele vertelling geworden, die hij samen met Klaasje Postma en onder regie van Jos Thie overal in de provincie gaat spelen in het seizoen 2020/2021.

Voorbeeld: TOT SLAAF GEMAAKT – concept in ontwikkeling

Wat is de rol geweest van Fryslân in de geschiedenis van de slavernij? Dat vraagt David Lelieveld zich af en met hem velen van zijn generatie, die op een eigen manier vragen stellen bij onze geschiedenis. En hoever reikt die geschiedenis en beïnvloedt die ons handelen nu? Vragen die jonge makers van verschillende culturele achtergronden willen stellen aan een publiek in de dorpshuizen. Dit wordt het onderwerp van een nieuwe voorstelling in 2022. Het idee wordt artistiek en productioneel verder uitgedacht en ontwikkeld in gesprek met o.a. Chiron Holwijn en Maarten van Hinten.

DE MIENSKIP ALS DRAGER VAN CULTUREEL ERFGOED

Verhalenavond 2019

B. VERHALENVOND

Iedereen heeft een verhaal. En iedereen kan een verhaal vertellen. Op Verhalenavond is er voor iedereen een luisterend oor.

Dat basisgegeven, van de mienskip als drager van een cultureel erfgoed, maakte het initiatief voor een verhalenavond aan de vooravond van de opening van de LF2018 van Tryater, dat door David Lelieveld werd geproduceerd, zo sterk. Het raakt de kern van de rol die verbeelding kan spelen in de samenleving.

Pier21 organiseert in de periode 2021-2024 jaarlijkse verhalenavonden, waarbij zij voortborduurt op de successen van eerdere edities in 2018 en 2019. Pier21 werkt hiervoor samen met de Museumfederatie Fryslân. Er worden inhoudelijke gesprekken met City of Literature en LF2028 gevoerd over de wijze van samenwerking.

In 2020 wordt de verhalenavond ontwikkeld onder artistieke leiding van Janneke de Haan en ligt de productie in handen van Mariëse Schuurman. Thema van dit jaar zal gericht worden op de omstandigheden en bizarre ontwikkelingen die we nu, 23 maart 2020, meemaken in de nog verse Coronacrisis. We voorzien een grote noodzaak om juist over een tijdje hierover te praten en met elkaar in gesprek te gaan.

Elke editie zullen een paar maatschappelijke organisaties en hun locaties centraal staan, b.v. de ambulance, politie of ziekenhuizen. Deelnemende verhalenvertellers worden gecoacht en kunnen workshops op maat volgen, voor een deel digitaal. Publiek komt luisteren, vaak bij 2 of meer vertellers, en volgen een door hen zelf uitgestippelde route.

Pier21 verhoogt per jaar de ambitie en zet in om het verwachte aantal deelnemers exponentieel te laten groeien. Dit geldt ook voor het aantal bezoekers. De edities 2021-2024 worden vormgegeven op basis van de ervaringen met de komende editie.

Zo gaat Fryslân elk jaar één avond met elkaar genieten van de mooiste verhalen, die we aan elkaar vertellen. Dat uit al die verhalen ooit weer nieuwe projecten van Pier21 zullen ontstaan, ligt voor de hand. Zo probeert Janneke een verhaal wat in 2018 tijdens de Verhalenavond werd verteld, over twee buurmeisjes, waarvan 1 net was aangekomen uit Nederlands-Indië, tot een voorstelling te ontwikkelen.

Verhalenavond 2019

350 verhalen in Fryslân

KANOET KOM, MAAK TOCH VOORT, GA NU SNEL.
KANOET Vlieg over land, over verre zee,
de winter komt en brengt de koude mee,
KANOET KOM, MAAK TOCH VOORT, GA NU SNEL.
ALS JE WEG BENT DAN DENK IK AAN JOU.
HOE JE Vliegt over land, over verre zee,
EEN KANOET WORD IK EN IK Vlieg met je mee,
ALS JE WEG BENT DAN DENK IK AAN JOU.

KANOET KEER ONGEDEERD WEER TERUG
LAAT DE KOU EN DE WINTER VOORBIJ GAAN
DAN ZAL IK HIER WEER OP DE UITKIJK STAAN
KANOET KEER ONGEDEERD WEER TERUG.

WAT HEEFT INVLOED
OP JE LEEFOMGEVING?

Theo Smedes in Kanoet

Vasilios Zavrakis in Knutt

C. EDUCATIEVE VOORSTELLINGEN VOOR HET BASISONDERWIJS

Theatervoorstellingen maken voor kinderen is anders dan voor volwassenen. David wil, door educatieve voorstellingen voor kinderen te maken, vanuit fascinatie en verwondering kennis en interesse meegeven. Theater als (voor)beeld. Onderscheidend aan dit jeugdtheater is dat het mede gekoppeld is aan een zaakvak in het onderwijs.

Om een goede voorstelling te maken wordt tijdens de ontwikkeling van de voorstelling samengewerkt met deskundigen. Jeugdvoorstellingen worden eigenlijk op eenzelfde wijze ontwikkeld als voorstellingen voor het volwassen publiek. Vanuit een bepaalde, urgente maatschappelijke thematiek.

Voorbeeld: KANOET programmering 2018, 2019 en 2020, internationalisering vanaf 2019

Toen David na afloop van de voorstelling 'Tracks' op Oerol de daarvoor gebruikte opgezette vogels weer in zijn auto laadde, raakte zijn toen zesjarige zoontje gebiologeerd door die vogels op de achterbank en wilde er alles over weten. Dit resulteerde in de voorstelling 'Kanoet'. 'Kanoet' gaat niet alleen over vogels. 'Kanoet' is een theatervoorstelling voor kinderen van groep 5 tot en met 8 van de basisschool over de Waddenzee, de wadvogels en het belang van de bescherming van dit kwetsbare gebied. Een bijzondere voorstelling die ervoor zorgt, dat kinderen met andere ogen gaan kijken naar de natuur, naar de leefomgeving van in dit geval de kanoet, maar uiteindelijk ook naar hun eigen leefomgeving.

De kinderen leren over het wonderlijke gedrag van wadvogels, de connectie van ons waddengebied met Afrika en Siberië en de samenhang tussen verschillende ecosystemen. En over de kracht om op eigen vleugels je weg te vinden. 'Kanoet' is in samenwerking met het onderzoeksteam van wetenschapper Theunis Piersma van de RUG en het NIOZ Texel ontwikkeld en geproduceerd in samenwerking met Garage TDI/Assen.

Na 150 voorstellingen in 2019 in Fryslân worden er in 2020 en daarna 200 voorstellingen in klaslokalen binnen en buiten Fryslân verwacht. Kanoet gaat over het Waddengebied, en is daarmee direct al interessant voor het Duitse en Deense Waddengebied. Deze internationalisering richting Duitsland heeft intussen plaats gevonden.

**‘ONTDEKKEN,
AANRAKEN, VOELEN
VRAGEN, BELEVEN’**

Een eerste internationale uitvoering, met Duitse boventiteling, vond in juni 2019 plaats, in het kader van de ‘Dag van het Wad’ in Willemshaven, Noord-Duitsland. Dit werd de start van de internationalisering van Kanoet. Kanoet ging als Knutt op 22 november 2019 in première in Duitsland. In samenwerking met Landesbühne Niedersachsen Nord is de voorstelling vanaf dan te zien op Duitse basisscholen en theaters. Er zijn door Lelieveld contacten gelegd met Dirck Backer van Teatercentrum Denemarken en Assitej Denemarken. Pier21 is uitgenodigd op het aprilfestival www.aprilfestival.dk om met de verschillende theatergroepen in contact te komen om een Deense versie te produceren.

Maar Kanoet gaat ook over zijn jaarlijkse trektocht van Siberië, via die Waddenzee, naar Mauritanië. Pier21 streeft er naar om deze voorstelling, in lijn met de route van de Kanoet, nog verder te internationaliseren. Er liggen al concrete contacten met Assitej (internationaal jeugdtheaterplatform) in Rusland en Silent Work (Stichting voor dove kinderen) Mauritanië. In Mauritanië wordt onderzocht om de voorstelling aan de bieden, als een van de weinige mogelijkheden om kinderen met cultuur in contact te brengen, op een dovenschool. De in Hurdegaryp wonende consul-generaal van Mauritanië ondersteunt de ontwikkeling van deze productie, in ieder geval met het inzetten van zijn netwerk.

De doelstelling is om in de periode 2021 – 2024 Kanoet nog samen met minstens 4 andere theatergezelschappen in het buitenland te produceren.

De mate en wijze van verspreiding en internationalisering van, in dit geval, een educatievoorstelling, is nauw verbonden met het onderwerp van de voorstelling.

Voorbeeld: ZALM - programmering 2021

In het water heeft de zalm een vergelijkbaar verhaal te vertellen als de kanoet. Bouke Oldenhof schrijft het vervolg op ‘Kanoet’. Dit wordt opnieuw een coproductie met Garage TDI/Assen, die vanaf januari 2021 in Fryslân zal worden gespeeld. In dit project zal (net als bij Kanoet) worden samengewerkt met Natuurmuseum Fryslân, met zijn onderwatersafari, als een van de voorstellingslocaties. De voorstelling draagt zo bij aan de missie van het Natuurmuseum: mensen meer respect voor de natuur bij te brengen. Primair is Pier21 erop gericht om ‘Zalm’ in Fryslân te spelen. Maar de tocht van de zalm neemt ons mee langs de rivieren diep in het hart van Europa. Daar zoekt Pier21 weer theatergezelschappen om rondom deze voorstelling met hen samenwerkingen aan te gaan. ‘Zalm’ wordt gemaakt in Fryslân met twee Friese en Friessprekende spelers. De doelstelling is om ‘Zalm’ in de periode 2021 – 2024 minimaal 2x in het buitenland te produceren, waarvan minimaal 1x in Duitsland.

Visual locatievoorstelling SKAAD

Marcel Faber in Koning van het Grasland

Helmert Woudenberg in Koning van het Grasland

Wetenschapper Theunis Piersma in Tracks

D. VOORSTELLINGEN OP LOCATIE

Pier21 maakt voorstellingen op bijzondere locaties, die voor het verhaal er toe doen. Inherent hieraan, ontwikkelen zich bijzondere samenwerkingen. Pier21 werkt voor de komende periode hierbij consequent verder op een serie van eerdere locatievoorstellingen: Tracks/ Oerol, Koning van het Grasland en SKAAD. Tracks: een voorstelling over de trekvogels die het eiland bezoeken. Een theatertent op het erf van een aantal boeren voor Koning van het Grasland: een voorstelling over biodiversiteit en het boerenbedrijf. Een boerenschuur in Scharnegoutum voor SKAAD: de plek waar vlakbij 75 jaar geleden een gewelddadig incident plaatsvond.

Voorbeeld: SKAAD – programmering 2020

De lange arm van de geschiedenis. In het kader van 75 jaar bevrijding wordt op locatie in Loënga/Scharnegoutum een bijzonder verhaal uit de tweede wereldoorlog verteld over de nog altijd actuele vraag: wat is een held? Deze voorstelling is speciaal voor de gelegenheid geschreven door Marijke Schermer (recentelijk genomineerd voor de Libris-prijs) met o.a. Paul R. Kooy in de hoofdrol.

De voorstelling is geïnspireerd op het leven van Gerard Reeskamp, de man die bijna de gehele oorlog in Fryslân een grote rol binnen het verzet speelde, maar de makers nemen de vrijheid om ook hun verbeelding de ruimte te geven. Want SKAAD gaat niet alleen over toen maar ook over nu. SKAAD is een verhaal over toeval en noodlot, over verdrukking en verweer, over keuzes en moraal. Over het samenspel tussen een karakter en de omstandigheden. SKAAD kijkt naar de geschiedenis maar gaat ook over de problematiek en de keuzes waar we nu mee te maken hebben. Hoe kijken we nu naar dat verleden en hoe werkt het door op de vraag: wat is een held in een land?

Voorbeeld: KNEPPELFREED – programmering 2021

Kneppelfreed was op 16 november 1951. Fedde Schurer – hoofdredacteur van de Heerenveense Koerier was gedagvaard en de zitting vond op deze 16e november plaats. Schurer was gedagvaard omdat hij commentaar had op een gebeurtenis, een maand eerder. Toen moest een Friese veearts zich verdedigen voor een verkeersovertreding, maar werd het hem door de kantonrechter verboden dit in het Fries te doen. Een groep demonstranten, nieuwsgierigen en journalisten raakten die Kneppelfreed voor het gerechtshof van Leeuwarden aan het Zaailand slaags met de politie, toen die hen met knuppels en waterkanonnen

uit elkaar probeerde te drijven. Het vormde niet alleen de aanleiding tot het uit de hand gelopen oproer, maar ook tot maatschappelijke hervormingen die leidde tot een meer volwaardige positie van het Fries als taal in de openbare ruimte. Onder andere in november 2019 zien we deze maatschappelijke thematiek terugkeren: bij het hoger beroep van de rechtszaak tegen de zgn. blokkeerfriezen blijkt de tolk niet goed in staat het verweer van één van de verdachten uit het Fries te vertalen.

Bouke Oldenhof heeft van het Letterenfonds een schrijfpdracht ontvangen om rondom dit thema voor de herdenking van Kneppelfreed in 2021 een theatertekst te schrijven voor ervaringstheater op locatie in en rondom het gerechtshof te Leeuwarden. Regisseur: Jos Thie en Sjoekje-Marije Wallendal (eerder o.a. regisseur van Marijke Muoi).

Sytze Puijsma in Tracks

Kneppelfreed

EEN ULTIEME BELEVING VAN HET FRIESE LANDSCHAP.

E. EVENEMENTEN OP HET RAAKVLAK VAN KUNST EN DE SAMENLEVING

David Lelieveld wordt regelmatig benaderd voor de productie van culturele evenementen. Sommigen daarvan sluiten goed aan bij de doelstellingen van Pier21. Zoals het evenement 'Samen', dat plaatsvindt op Schiermonnikoog in het kader van 75 jaar bevrijding. Of Ontwakend Landschap in het kader van LF2018, waarbij werd samengewerkt met de Stichting Celebrating Diversity.

Door zo'n evenement onder te brengen bij Pier21 kan de artistieke kwaliteit en de uitstraling ervan worden versterkt en de relevantie van de onderliggende thematiek wordt hiermee onderstreept. Evenementen kennen een eigen dynamiek en worden meestal op kortere termijn gepland.

Voorbeeld: SAMEN – programmering 2020

Over verzoening op een eiland. In het kader van 75 jaar bevrijding produceert Pier21 voor de provincie Fryslân tal van activiteiten met de 940 bewoners van Schiermonnikoog. Het laatste stukje Nederland, dat pas op 11 juni 1945 werd bevrijd. Op die dag worden de activiteiten afgesloten met een groot concert op het strand van Schiermonnikoog.

Samenvattend: Pier21 laat in 2020 zien in staat te zijn binnen al de beschreven categorieën een productie te kunnen uitbrengen. Het zijn er zes in 2020, een relatief hoog aantal: Kanoet (educatie/internationalisering), SKAAD (op locatie), It wie op in Simmerjûn (reprise), Samen (evenement), Verhalenavond, Wat Soesto! (reisvoorstelling). Het indiceert de diversiteit en de productiecapaciteit van Pier21.

HOEFOLLE ûnderbroeken,
himden, broeken, shirts,
sokken en shoes...

Wêrom gean je. sis dat wol.
Wêrom gean je. goeie fraach. yes...
Ha'k doe ek faak tocht.
Uteinliks koe net ien my tsjinhâlde.
Iksele ek net. en doe gong ik. sa wie 't. net oars.

Tekst uit De Emigrant

4. PLANNEN 2021-2024

We staan weer op Pier21. We zijn weer de pionier die in 2020 voet aan wal zet voor de periode 2021-2024. Met een lijf voor ambitie, een hoofd vol ideeën en een koffer vol plannen. Zo willen wij doorgaan met het maken van bijzondere voorstellingen over onze tijd in Fryslân, Holland, Europa en de wereld.

4.1 PLANNING 2021/2024

Pier21 streeft naar gemiddeld 5 producties, waarvan 1 of 2 reprises, per jaar in de periode 2021-2024, verdeeld over de eerder genoemde categorieën:

- a. Voorstellingen in dorpshuizen en theaters
- b. Verhalenavond
- c. Educatieve voorstellingen voor het basisonderwijs
- d. Voorstellingen op locatie
- e. Evenementen op het raakvlak van kunst en samenleving

Pier21 wil in al deze categorieën de komende vier jaar projecten blijven ontwikkelen, omdat hier vanuit de samenleving grote belangstelling voor is. En hier liggen grote artistieke uitdagingen voor Pier21.

Op dit moment zijn de volgende voorstellingen of concepten in ontwikkeling:

Kneppelfreed – voorstelling 2021

SLAAF – concept in ontwikkeling

Verhalenavond – 2021, 2022, 2023, 2024

Kanoet – educatie en internationalisering 2021 e.v.

Zalm –educatie 2021 en internationalisering 2022 e.v.

Uitgaande van 1 reprise per jaar, is hiermee ongeveer 75% van de programmering over de komende 4 jaar geschetst. Overige producties zullen met ingang van 2021 vanaf de conceptfase bedacht en ontwikkeld worden.

4.2 DE ORGANISATIE PIER21

Bestuur

Pier21 is een stichting zonder winstoogmerk. De stichting heeft een 3-koppig bestuur.

Om de toekomstige ambities te kunnen realiseren en om te voldoen aan de uitgangspunten van goed bestuur en toezicht is een start gemaakt om de huidige organisatie af te stemmen op het werken conform de GCC. Zo zijn in de Notitie Opzet interne structuur Pier21 2.0. de taken, bevoegdheden en werkwijze van de werkorganisatie beschreven.

Dit maakt de positie en de rol van het bestuur ten opzichte van directie en uitvoerenden en vice versa duidelijk en zal moeten worden uitgewerkt in een Bestuursreglement. Tevens is de werkorganisatie inmiddels dusdanig bemenst dat daaraan op een effectieve en efficiënte wijze uitvoering kan worden gegeven. Het kost evenwel tijd en middelen om een kleine ideële organisatie als Pier21 om te vormen tot een organisatie die volledige voldoet aan de GCC.

In haar programmering probeert Pier21 innoverend te zijn, door thema's uit de actualiteit aan te spreken die tot nu toe niet of nauwelijks als onderwerp voor theatervoorstellingen werden genomen. In de voorstellingen wordt, voor het merendeel het Fries als voertaal gebruikt en wordt zowel voor volwassenen, als ook voor kinderen opgetreden. Ook in relatie met medewerkers en samenwerkingspartners wordt waar mogelijk rekening gehouden met diversiteit en inclusie. Daarmee wordt, binnen de omgeving waar Pier21 functioneert, in de programmering en in de relatie met het publiek, door het personeel en de partners, invulling gegeven aan de Code Diversiteit & Inclusie.

Dat geldt ook voor de Fair Practice Code. Binnen haar mogelijkheden volgt Pier21 deze code in relatie met haar medewerkers, onderaannemers en/of coproductanten, stagiairs en de vrijwilligers waarmee wordt gewerkt. Zo wordt er vergoed conform de CAO Theater en Dans, met een opslag van 50% - 60% werkgeverslasten (afhankelijk van lengte van de opdracht).

Uitvoeringsorganisatie

In de uitvoering werkt Pier21 als een projectenorganisatie met een vaste structuur. Producent David Lelieveld besteedt als een spin in het web een groot deel van zijn tijd aan Pier21: Naast de acteurs en productiemedewerkers etc., die per project worden aangetrokken, wordt David voor een paar uur in de week op projectbasis ondersteund door Margret Havinga – zakelijke leiding, Jos Thie – artistieke coördinatie, Wini Weidenaar – marketing, Klaas Scheffer – financiële administratie, Alie Falkena – productie, om zo de slagkracht te vergroten.

In deze structuur zien we dat de producties projectmatig worden aangevlogen en (financieel) beheerd. Daarbij ook, zoals eerder beschreven, de toewijding van het netwerk om in de ontwikkeling van de producties zelf mee risicodragend te zijn. Het projectmatige karakter is een bewuste keuze, omdat hiermee gewaarborgd wordt, dat een voorstelling pas gemaakt wordt als de noodzaak en urgentie daartoe diep wordt gevoeld bij de makers en bij het publiek. Deze structuur geeft eveneens een ruime mate van vrijheid in werken met wisselende makers en spelers, in wisselende samenstellingen, waarbij verschillende generaties elkaar ontmoeten.

In ieder geval tot en met 2020 ontvangt Pier21 een jaarlijkse incidentele subsidie van de Provinsje Fryslân voor het realiseren van 3 producties per jaar. Daarmee wordt een klein deel van de productiekosten gedekt. We zijn er tot nog toe in geslaagd om met de inzet van het netwerk, deze producties kostendekkend te realiseren. Maar we merken dat deze inspanning niet vol te houden is. Met het potentieel aan publiek, aan producties en productielijnen en in het belang van de artistieke kwaliteit, constateren wij dat een langjarige zekerheid van o.a. een provinciale bijdrage en de zgn. Club van 21 (zie verder) noodzakelijk wordt voor de ontwikkeling van deze producties en voor het verstevigen van de organisatorische basis. Hiermee kunnen wij het artistieke en zowel het kwalitatieve als het kwantitatieve ambitieniveau behouden. Daarnaast behouden wij tevens de ambitie voor innovaties in het verkrijgen van financiële bijdragen.

Hiervoor is het wenselijk om dit team structureel 1 dag per week in te kunnen zetten, naast David. Teamleden hebben aangegeven zich zo aan Pier21 te willen verbinden.

We zijn ingenomen met het feit dat het huidige team, dat zo veel ervaring heeft, zich aan Pier21 wil verbinden, los van de verschillende projecten. Daarmee wordt de organisatie versterkt en is ze minder kwetsbaar en afhankelijk van 1 persoon namelijk David Lelieveld. Hij is en blijft de inspirator en motor van Pier21. Maar op deze manier kunnen we ook (blijven) werken vanuit de methode Lelieveld.

Klaasje Postma in Life is Beautiful

Als organisatie hebben we en voelen we de verantwoordelijkheid voor het opleiden van mensen in de culturele sector. Op dit moment is er in het Noorden een tekort aan zakelijk leiders en inspicenten zijn dun bezaaid. De gehele sector heeft behoefte aan voldoende en goed opgeleide mensen. Daar zal de komende jaren ook aandacht voor zijn bij Pier21; geïnteresseerde mensen in de praktijk opleiden in het vak.

Artistieke raad – waarborging van kwaliteit

Het voortbestaan van Pier21 is in hoge mate afhankelijk van de kwaliteit van haar projecten. Het publiek is terecht kritisch en wil kaarten kopen voor geslaagde voorstellingen. Het is elke keer opnieuw een uitdaging om een nieuw succes te creëren. De keuze van het juiste thema is daarvoor van belang, maar drie andere factoren zijn voor een succes minstens zo belangrijk. Die succesfactoren hebben te maken met artistieke zaken: de kwaliteit van de tekst, de kwaliteit van de spelers en de kwaliteit van het artistieke team. Pier21 is van het gewicht hiervan goed doordrongen. Zij probeert op alle drie terreinen de beste professionals uit Fryslân en van daarbuiten zo vaak mogelijk aan de projecten te verbinden.

De komende jaren wordt blijvend in de ontwikkeling van de artistieke kwaliteit geïnvesteerd.

21 bedrijven en organisaties

De volle zalen die de voorstellingen trekken, laten overtuigend zien dat Pier21 een hechte band heeft met haar publiek. Om die te smeden is – naast de keuze van de juiste actuele thematiek en naast de interessante verbeelding daarvan in een voorstelling – een succesvolle marketingstrategie van groot belang. De samenwerking met allerlei organisatie in Fryslân staat bij Pier21 hierin altijd centraal. Te beginnen bij mediapartners zoals het NDC-Mediagroep en Omrop Fryslân. Elk onderwerp opent vervolgens een deur naar verschillende organisaties, die Pier21 in contact brengen met een potentieel publiek. De lijst van organisaties, waarmee ondertussen wordt samengewerkt blijft groeien. Een greep daaruit: Friese Bibliotheken, LTO, Fryske Gea, Staatsbosbeheer, IVN, OEROL, Zuidoost-Zorg, Meriant, Okkinga Communicatie, NHL/Stenden, NDC-Mediagroep, Medisch Centrum Leeuwarden, Emigratiebeurs, Scheffer Administraties, Smeding en Waddenacademie. Die samenwerking vond plaats rondom het thema van één van de projecten die Pier21 heeft ontwikkeld.

Het plan is om met 21 van hen een langduriger en duurzamer verband aan te gaan, dat los zal staan van een concreet project. Deze club van 21 is om te beginnen een sponsorclub met een minimale contributie van € 1.000 euro per jaar/ per lid, maar is vooral bedoeld om de medewerkers van die leden zoveel mogelijk bij de activiteiten van Pier21 te betrekken. Het begint bij de jaarlijkse verhalenavond, waarbij alle leden van de club de bijzondere workshops krijgen aangeboden voor hun medewerkers en waar de leden ook het verhaal van hun organisatie kunnen vertellen. Pier21 kan ook de mogelijkheid bieden haar voorstellingen op locatie binnen de bedrijven of de organisaties te gaan spelen. Voor belangstellenden zullen er openbare repetities komen. Daarnaast kunnen leden via speciale thema-avonden hun visie geven op relevante ontwikkelingen in de maatschappij, ter voeding van Pier21. Stipers van het eerste uur Okkinga Communicatie en NDC-Mediagroep werken samen met Pier21 aan de uitwerking van dit plan, wat naar verwachting uitgevoerd wordt vanaf najaar 2020. Informeel heeft Pier21 contact met Dijkstra-Draisma en De Friesland Zorgverzekeraar. Doelstelling is om eind 2024 21 bedrijven aan Pier21 verbonden te hebben, met wie een minimaal 4-jarige samenwerking is aangegaan.

PIER BAARSMAN DIRECTEUR NDC-MEDIAGROEP

“NDC-mediagroep is al jarenlang dé verhalenverteller van Noord-Nederland. Traditioneel in print, maar de laatste decennia in de meest uiteenlopende vormen en op alle podia vanwaar wij denken dat we mensen te kunnen bereiken. Betekenisvolle verhalen, die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven, wonen en werken. Daarin zie we veel overeenkomsten met Pier21 die verantwoordelijk is voor bijzondere producties en kiest voor verhalen die impact hebben. We ondersteunen Pier21 daarom al tijden, niet alleen financieel, maar ook met marketinginspanningen. Onze specialiteit. Pier21 is al acht jaar onderscheidend en moet dat blijven. En natuurlijk val ik persoonlijk voor de uitstekend gekozen naam.”

JOKE TJALSMa ACTRICE

“Waarom ik graag met Pier21 werk? De onderwerpen, die Pier21 voor haar voorstellingen kiest, gaan altijd over de vraag: ‘wat leeft er nu in de gemeenschap?’ Wat houdt de mensen bezig en wat beroert hen? Ik vind het fijn om altijd weer te kunnen leren van de gekozen onderwerpen, en die kennis dan weer te delen met het publiek. Theater als medium om het alledaagse maatschappelijke leven niet alleen subjectief te duiden, maar ook richting te geven. Ik denk dat alle theatermakers dat wel zullen nastreven maar de voorstellingen van Pier21 roepen echt inhoudelijke discussies op. De interviews die Jan Arendz en ik naar aanleiding van de voorstelling ‘It wie op in Simmerjûn’ gaven, gingen altijd over het onderwerp en niet over de vorm en het acteren zelf. Ik vind het als acteur belangrijk dat er over de inhoud wordt nagepraat en gediscussieerd. We leven in een tijd met een versplinterde werkelijkheid, met snelle opinies en dan is het fijn om met wat diepere ideeën en standpunten te komen”

Joke Tjalsma en Jan Arendz in It wie op in Simmerjûn

PIET KUIPER VOORZITTER CC DE PLEATS BURGUM

“Een belangrijke factor is dat de Fryske taal en dus voorstellingen in deze taal, op het gebied van zang, cabaret en toneel voorrang krijgen bij de programmering door de culturele commissie van de Pleats Burgum. Daarbij programmeren wij voor een zo breed mogelijk publiek. Hierbij maken wij ook sinds de oprichting van Pier21 gebruik van hun aanbod op het gebied van Fryske theaterproducties. Het is gezien de voorstellingen tot nu toe een groot succes en van een dusdanig hoog niveau dat het veel bezoekers trekt en vaak uitverkochte zalen oplevert. Vanuit onze visie van het bieden van een zo breed mogelijk aanbod op het gebied van Frysk theater past Pier21 hier uitstekend in en is van een grote toegevoegde waarde.”

Hilbert Dijkstra en Tamara Schoppert in Doek

5. PROFILERING

In de nieuwe cultuurnota Nij Poadium van de provincie Fryslân vraagt zij culturele organisaties zich te profileren op 1 of 2 criteria uit de 4 die zij heeft opgesteld.

Voor Pier21 springen twee criteria er onmiddellijk uit, omdat die leidend zijn voor al haar werkzaamheden: Maatschappelijke impact en samenwerking.

Maatschappelijke impact is het doel van alle activiteiten van Pier21 en dat kan ze alleen maar bereiken door samenwerking met allerlei bevolkings- en beroepsgroepen binnen en buiten de culturele sector.

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

In hoofdstuk 2, bij de Methode Lelieveld, hebben we inzichtelijk gemaakt hoe vanuit de samenwerking met groepen boeiende en prangende vragen boven komen die op zo'n manier in voorstellingen worden geadresseerd, dat een groot publiek op een unieke manier aan het denken wordt gezet. Want Pier21 beoogt met haar producties het publiek te prikkelen en aan te zetten tot denken. Door spelers en publiek wordt beaamd dat Pier21 in deze opzet slaagt. In georganiseerde of ongeorganiseerde nagesprekken met acteurs of organisatie, komt vaak als reactie terug dat de voorstelling aanzet tot denken en oproept tot inhoudelijke discussies. De zeggingskracht van Pier21 wordt bepaald door de gekozen thematieken, in combinatie met de artistieke kwaliteit van uitvoering in een herkenbare setting. Het publiek van Pier21 bevindt zich tot in de haarvaten van de Friese dorpsstructuren. Pier21 wil met haar producties letterlijk en figuurlijk dicht bij dit publiek komen. Vandaar dat Pier21 de theatervoorstellingen op een groot aantal plekken verspreid over Fryslân houdt. Voorbeelden van locaties waarop gespeeld wordt: Theater Sneek, De Terpring te Brantgum, de Hege Fonnen te Lemmer, de Skans te Gorredijk, dorps huis te Minnertsga, Schouwburg de Lawei te Drachten, De Pleats te Burgum.

Als het dorps huis het kloppende hart vormt, dan is de Friese taal de ziel van Pier21. De honderden theatervoorstellingen door amateurs en professionals die jaarlijks overal in Fryslân worden opgevoerd in de Friese taal voor duizenden Friezen is een prachtig voorbeeld van hoe belangrijk de eigen taal wordt ervaren in dit deel van het land.

Het theater in de Friese taal is vanouds een heel sterk middel om de gemeenschapszin te versterken. Het trekt een ‘vanzelfsprekend publiek’ aan uit alle lagen van de bevolking. Daar wil Pier21 even vanzelfsprekend aan meedoen met bijvoorbeeld projecten waarbij de Friese taal zelf het onderwerp is, zoals straks in Kneppelfreed.

Op tournee door Canada sprak David Lelieveld een native Canadian, over zijn moedertaal, die zoals in vele minderheidstalen onder druk staat: “My language for me is my connection to my community, my culture, my family. It is my connection to my ancestors. It is like an invisible line from my heart to the past into the future. I carry it with me everywhere”

‘Myn taal is foar my de ferbining mei myn mienskip, myn kultuer, myn famylje. It is myn ferbining mei myn foarâlden. It is as in ûnsichtbere trê fan myn hert it ferline yn nei de takomst ta. Ik draach it oeral mei my mei.’

Als een voorstelling niet of niet volledig Friestalig is, is dat een keuze om daarmee nog meer effect te hebben op het publiek. Bijvoorbeeld: SKAAD- Reeskamp, hoofdpersoon, verzetsstrijder, in deze voorstelling, kwam van buiten Fryslân en werd hier actief in het verzet. Om die positie te belichten, spreekt hij in de voorstelling Nederlands, in een verder Friestalige voorstelling. Ongetwijfeld zal dit van invloed zijn op hoe mensen naar zijn karakter in de voorstelling kijken (zoals mensen in de oorlog ook naar hem gekeken zullen hebben).

Pier21 heeft goede ervaringen met het spelen van haar voorstellingen buiten Fryslân in het Frysk met boventiteling. Ook een publiek buiten de provincie hoort blijkbaar graag het Fries, als het maar te volgen is d.m.v. boventiteling.

Educatie: een van de lijnen van Pier21 is de ontwikkeling van educatievoorstellingen. Kanoet en Zalm zijn daarbij genoemd. Het doel is om Kanoet 4x (internationaal) te produceren en Zalm 2x. Educatie zit daarmee in de basis van Pier21. Daaraan gekoppeld kunnen lespakketten ontwikkeld worden. Voor Kanoet is dit gedaan in samenwerking met o.a. Natuur- & Milieu educatie centrum De Klyster. Voor Zalm wordt een pakket ontwikkeld samen met IVN. (Instituut voor natuureducatie) Partners hierin zijn Visit Wadden, It Fryske Gea, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

Randprogrammering: Omrop Fryslân, NDC-Mediagroep en de bibliotheken Fryslân zijn de vaste partners voor Pier21 met wie, minimaal één specifiek randprogramma opgezet wordt. Randprogrammering varieert van lezingen, documentaires- of een reportagereeks tot nagesprekken op voorstellingsavonden, livestreams of colleges. Elke productie van Pier21 leent zich voor een randprogrammering. Pier21 wil bij elke voorstelling via die randprogrammering een verdiepingsslag maken. De wijze van aanbieden van randprogrammering toont, dat de doelgroepen variëren: een reportage kan door iedereen bekeken en beluisterd worden, een nagesprek vindt plaats met het publiek.

(INTER)NATIONALE SAMENWERKING

Samenwerken met andere organisaties behoort tot het DNA van Pier21. In hoofdstuk 2, bij de Methode Lelieveld, hebben we inzichtelijk gemaakt hoe vanuit de samenwerking binnen en buiten de sector met groepen boeiende en prangende vragen boven komen. Deze vragen worden op zo'n manier in voorstellingen geadresseerd, dat een groot publiek op een unieke manier aan het denken wordt gezet.

Samenwerking binnen de sector/ positie binnen het veld

Pier21 is min of meer spontaan ontstaan uit een behoefte van een theaterproducent. Daarmee heeft hij een snaar geraakt bij veel theatermakers- jong en oud – en bij een groot en divers publiek.

Hij creëerde daarmee een positie binnen het veld, die er nog niet was, maar waar toen en nu, binnen de Friese markt nog steeds ruimte voor is. Omdat het professionele theaterlandschap, naast een aantal overeenkomsten, van elkaar verschilt, kan het elkaar juist daarin aanvullen. We noemen Tryater: een veelzijdig (BIS-gesubsidieerd) theatergezelschap met eigenzinnig en eigentijds theater voor

jong en oud, dat beoogt mensen te verwonderen. Tryater heeft een duidelijke programmering op het gebied van jeugd- en familievoorstellingen en ze werken bij voorkeur met jonge makers. We noemen spelerscollectieven. Dit zijn (niet structureel gesubsidieerde) collectieven die met een beperkte financiële en personele omvang incidenteel met kwalitatief goede acteurs en voorstellingen reizen door de provincie.

Pier21 past heel goed in dit theaterlandschap. Pier21 brengt herkenbare, overwegend realistische voorstellingen in een fijnmazig netwerk van dorpszalen en provinciale theaters.

Het bereik van Pier21 is een wezenlijk andere dan van de andere twee genoemde. Het richt zich op het projectmatig produceren van voorstellingen met een maatschappelijke thematiek, op een wijze waardoor het publiek zich er gemakkelijk mee kan vereenzelvigen. Een wijze van voorstellingen produceren die kan rekenen op een groot bereik. Het aantal voorstellingen op jaarbasis is ca 100.

Een samenwerking op praktische aangelegenheden vindt plaats. Deze samenwerking bestaat onder andere uit een periodiek afstemmingsoverleg over producties en programmering. De meerwaarde hiervan is het evenwicht in elkaars belangen en doelstellingen wat wordt gezocht en gevonden. Meerwaarde is ook dat de contacten met deze gezelschappen er toe leiden, dat spelers de mogelijkheid krijgen om bij Pier21 op projectbasis ook in een voorstelling mee te spelen. Dit is voor alle partijen een goede methode om zichzelf te blijven ontwikkelen. Zo speelt Tryater-acteur Eelco Venema nu een van de hoofdrollen in SKAAD.

Samenwerkingen buiten de sector

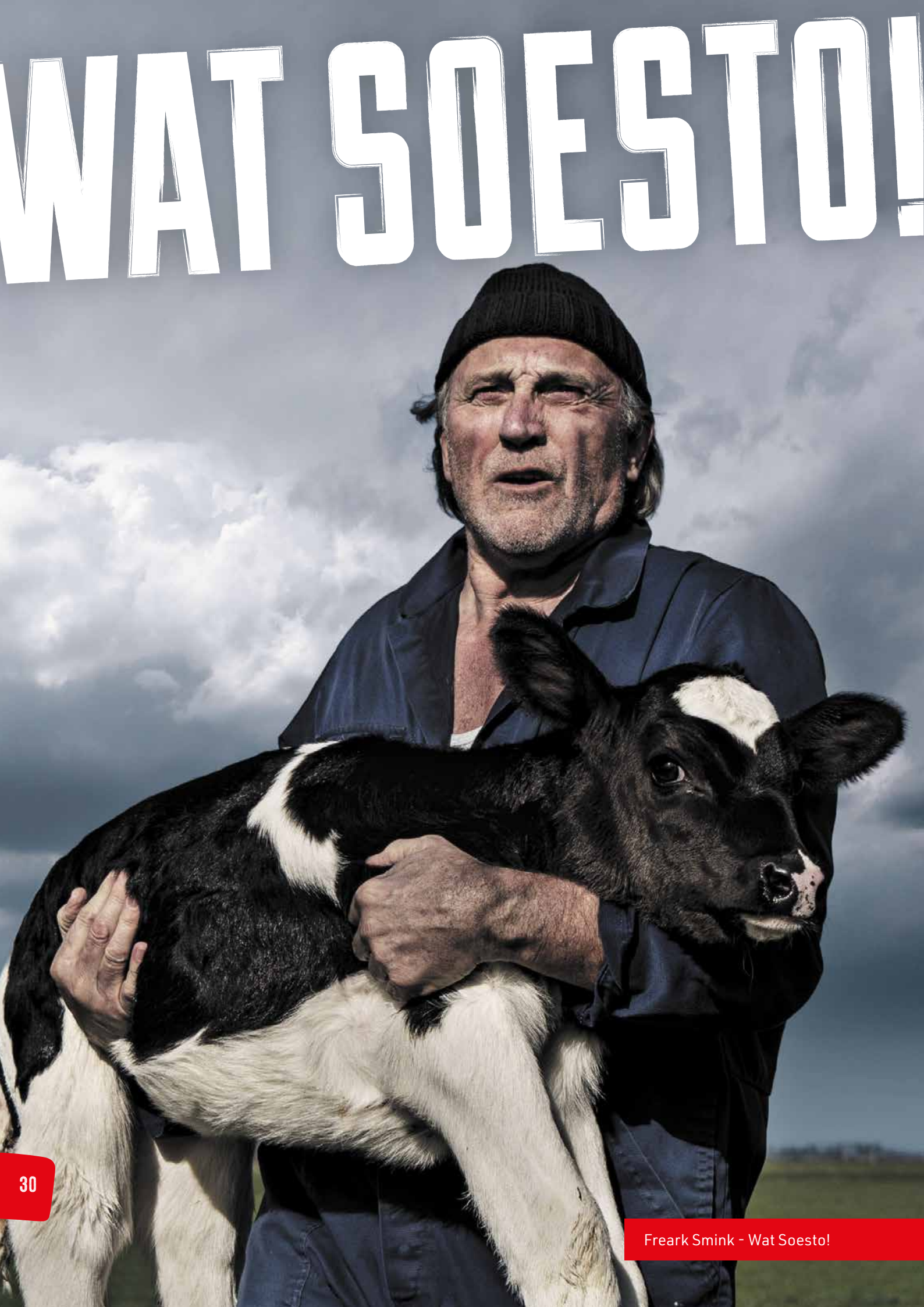
Deze samenwerking is vaak gericht op het (doen) ontwikkelen van een productie, of is gericht op het versterken van de organisatie. Zo wordt er samengewerkt met de Friese Museumfederatie voor de Verhalenavond. Er wordt samengewerkt met NDC en Okkinga-communicatie voor de ontwikkeling van het merk Pier21, met bibliotheken, met onderzoekers als Theunis Piersma, de RUG, het Van Hall Instituut, De Friesland Zorgverzekeraar. En er wordt samengewerkt met het netwerk van dorpshuizen en theaters in Fryslân, om maar een aantal partijen te noemen. Samenwerkingen buiten de sector is voor Pier21 belangrijk, omdat het nieuwe kennis oplevert, maar ook omdat zo nieuwe doelgroepen (indirect) bereikt kunnen worden.

Neem het bereik van de Friese Museumfederatie. Door daar mee samen te werken voor de Verhalenavond, kan een grote groep nieuwe geïnteresseerden voor theatrale vertellingen of voorstellingen aangesproken worden. En voor de Friese Museumfederatie is dit een kans om met theatermakers te werken. Samenwerkingen buiten de sector, met bijvoorbeeld commerciële partijen, is deels gebaseerd op commerciële belangen, maar kan niet gedijen zonder een intrinsiek motief. Daarbij is een vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen ook een doelstelling van de onderneming. Voor Pier21 geeft het toegang tot andere netwerken tot andere financieringsbronnen.

Internationale samenwerking neemt langzaam binnen onze organisatie een plaats in. De aanleiding voor deze samenwerking is steeds een grensoverschrijdende thematiek. Als voorbeeld noemen we de voorstelling Kanoet, die nu in Duitsland wordt opgevoerd en de ontwikkeling van de internationale contacten als eerder beschreven, een route die we met ZALM ons ook ten doel stellen.

Deze ontwikkeling in het aantal internationale coproducties leveren zowel de organisatie Pier21, als de acteurs en producenten veel nieuwe kennis op. Deze kennis kan ingezet worden in andere voorstellingen en draagt zo bij aan de ontwikkeling van het artistieke klimaat. Een ontwikkeling die in het artistieke-makers klimaat van Fryslân verder opgepakt kan worden. De doelgroep voor deze internationale samenwerking is nu nog kinderen in de basisschoolleeftijd, maar met het door ontwikkelen van de samenwerkingsverbanden en coproducties kan in de komende tijd daar een doelgroep aan toegevoegd worden.

Pier21 heeft in dit kader reeds ervaringen opgedaan met het aanvragen en verkrijgen van Europese middelen (Interreg A).

6. PUBLIEKSBEREIK EN MARKETING

Positionering

Wy meitsje teater oer ús tiid - Wij maken theater over onze tijd

Doelgroep

Pier21 richt zich met haar voorstellingen met name op Fryslân. Afhankelijk van het thema zal de ene keer een bredere doelgroep en een andere keer een smallere doelgroep zich aangesproken voelen. Pier21 maakt niet alleen theater voor volwassenen maar ook voor kinderen. Deze voorstellingen voor kinderen worden doorgaans op scholen gespeeld.

Pier21 is er voor iedereen

De voorstellingen zijn laagdrempelig. Niet alleen door de toegankelijkheid van de voorstelling maar ook door de prijsstelling (doorgaans minder dan €25). De bekendheid van voorstellingen wordt op vele manieren verspreid. O.a. ook offline middels posters, flyers, weekbladen en dorpskranten om zo een brede doelgroep te bereiken. Daarnaast is Pier21 dichtbij doordat zij met haar voorstellingen en evenementen op veel verschillende locaties speelt, niet alleen in theaters, wat een drempel kan zijn, maar ook in dorpshuizen.

Tone of voice

Informatief, sympathiek, dichtbij, eerlijk, helder, betrokken. Pier21 gebruikt je en jij en de voertaal is zowel Nederlands als Frysk.

Geen persbericht maar persaandacht

Pier21 beschikt over een groot netwerk aan perscontacten, alleen al in Fryslân bestaat het netwerk uit alle regionale en lokale media met een perslijst met 150 adressen, waarmee de voorstellingen in de markt gezet worden.

Per media wordt een plan gemaakt dat geschikt is voor beeld, artikel en of fotografie. Er is een complete perslijst (Friesland 150- Landelijk 100) waar gebruik van wordt gemaakt. Er zal naast persberichten vooral ingezet worden op perscontact en het maken van content samen met de pers. Deze verhalen worden later weer ingezet op de eigen kanalen. De reden hiervoor is dat de pers gelukkig nog altijd voor vertrouwen zorgt en het daarom van belang is om te delen dat de pers aandacht voor het werk van Pier21 heeft. Daarnaast wordt het bereik van hetgeen de pers schrijft groter. En uiteraard kan beter 'iemand' anders vertellen dat iets mooi wordt dan dat je dit over jezelf zegt. Dat Pier21 vaak in de media komt met haar voorstellingen komt met name doordat de actualiteit en maatschappelijke vraagstukken die onderwerp zijn van de voorstellingen. Daarnaast is de manier

van werken van Pier21 vrij bijzonder. Zij staat in nauw contact met de media, denkt mee in verhaallijnen die interessant zijn voor de desbetreffende media en zorgt voor actuele input voor de journalisten.

Voorstelling: Wat Soesto!

In het kader van de nieuwe voorstelling over het boerenleven van Freark Smink zijn we in gesprek met Omrop Fryslân. De bedoeling is om een vijfdelige serie te maken met jonge boeren over o.a. het boerenleven als familiebedrijf, overnames en de problematiek van nu. Freark zal dan een inleiding doen en is de link naar de voorstelling. Hiermee wil Pier21 een gesprek op gang brengen dat diepgang biedt en dat niet alleen gaat over bijvoorbeeld het wel of niet gebruiken van stikstof, maar ook over gezinnen die te maken krijgen met de regels die veranderen.

BEREIK

Bereik van de activiteiten

De activiteiten die Pier21 ontwikkelt en uitvoert vinden merendeels in Fryslân plaats. Daar waar de producties buiten Fryslân worden uitgevoerd, is er altijd een duidelijke link met Fryslân: hetzij omdat het een uitvoering betreft, voor een Friese gemeenschap in het buitenland, hetzij omdat de uitvoering een thematiek kent die niet alleen voor Fryslân herkenbaar en/of tekenend is. Een uitvoering van een van oorsprong Friese voorstelling draagt bij aan de profilering van Friese theatermakers.

Voorbeeld:

- De voorstelling 'De Emigrant' werd vertoond aan groepen Friese emigranten in Canada.
- 'It wie op in Simmerjûn' wordt waarschijnlijk in 2021 in Twente uitgevoerd, in een Twentse versie. Thematiek is voor die regio net zo actueel als in Fryslân.

Bereik in aantallen

De gerealiseerde bezoekersaantallen, als eerder genoemd, zijn representatief voor de bezoekersaantallen die Pier21 ook in de komende jaren denkt te realiseren. Zie tabel blz 5.

Bereik via Club van 21

Eerder schreven we al over de Club van 21. Pier21 is er aan toe om een stap te zetten richting deze vorm van binding. Door de binding met Club 21 kan Pier21 zich ook via deze organisaties profileren. Andersom biedt het de aangesloten organisaties een mogelijkheid om op meerdere manieren betrokken te zijn bij de producties van Pier21. Deze wijze van commitment over en weer is innovatief in de sector.

Ritsko van Vliet
De goochelkist van pa
 foto Wietze Landman
 Verhalenavond

7. MONITORING

Kwantitatieve monitoring: op basis van ticketverkoop en voor de verhalenavond: eigen telling op elke locatie. Voor evenementen: schatting op basis van ervaring en deskundigheid ter plekke.

Kwalitatief: op basis van berichtgeving (persaandacht, recensies) in de media en social media en publieksreacties.

Kindervoorstelling: monitoren op basis van afname van de voorstelling (Kwantitatief)

Pier21 wil met haar partner NDC-mediagroep een digitaal systeem ontwikkelen om permanent haar publiek de kans te geven op de voorstellingen te reflecteren.

Na afloop worden ook alle projecten intern, met zowel bestuur, AR als werkorganisatie individueel geëvalueerd. De directie koppelt input van alle partijen aan elkaar. Dit is dan tevens input voor de volgende producties.

8. HET PIER21 TEAM

DAVID LELIEVELD - PRODUCENT

David heeft een achtergrond in het boerenbedrijf en in de theatertechniek. Hij is de initiatiefnemer van Pier21.

JOS THIE - ARTISTIEK COÖRDINATOR

Jos was artistiek leider van vier theatergezelschappen, waaronder het RO-theater Rotterdam en Tryater. Sinds 2014 is hij betrokken bij Pier21 als regisseur, lid van de artistieke raad en artistiek coördinator.

MARGRET HAVINGA - ZAKELIJK LEIDER

Margret is vanuit haar bedrijf RegelPunt in diverse functies betrokken bij culturele evenementen, zoals Wadopera Peter Grimes, Noordelijk Film Festival, Fries Straatfestival, Kening fan 'e Greide Sinds 2015 is zij zakelijk leider bij Pier21.

WINI WEIDENAAR - COMMUNICATIE

Wini is opgegroeid in een familiebedrijf en heeft zich na talloze commerciële projecten toegelegd op de culturele sector. Zij is o.a. betrokken bij De Tocht en Stichting Nootstroom. Zij ontwikkelt voor Pier21 de succesvolle marketingstrategie en de mediacampagnes.

KARIN NETTEN - LID ARTISTIEKE RAAD

Karin volgde de opleiding docent drama aan de NHL in Leeuwarden en de regieopleiding aan de Theaterschool in Amsterdam. Zij is directeur van KASKO Huis voor muziektheater in Zwolle (voormalig Kameroperahuis).

BOUKE OLDENHOF - SCHRIJVER/LID ARTISTIEKE RAAD

Bouke is de meest succesvolle toneelschrijver in Fryslân. Zijn stukken worden ook regelmatig buiten de provincie in binnen en buitenland opgevoerd. Hij is vanaf 2014 bij Pier21 betrokken als schrijver van het bekroonde Feteranen en als adviseur in de artistieke raad.

KLAAS SCHEFFER - CONTROLLER

Klaas is vanaf het eerste uur betrokken bij Pier21 als controller. Vanuit zijn bedrijven Scheffer Administraties en SLN Bedrijfsadvies adviseert en ondersteunt hij meerdere culturele organisaties zoals Oerol Terschelling, Tryater, Jeugdtheaterschool/Meeuw, Stichting Afûk.

ALIE FALKENA - PRODUCTIECOÖRDINATOR

Alie heeft de afgelopen jaren aan veel culturele projecten meegewerkt als productie-assistent of productie-leider, zoals Het Kollummer oproer, De Stormruiter, Under de Toer en de Nederlandse Bach Academie. Bij Pier21 is zij actief geweest in verschillende organisatorische functies.

HET BESTUUR VAN PIER21 BESTAAT UIT: Henk Hoen (voorzitter) Jan Douma (penningmeester) Jan Smit (secretaris)

PIER21

Buorren 22, 9255 KL Tytsjerk
www.pier21.nl

Contactpersoon:
David Lelieveld
david@pier21.nl
0628803670